

GUIA DOCENT
EDICIÓ DE TEXTOS

Coordinació: ACEBRON RUIZ, JULIAN

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	EDICIÓ DE TEXTOS			
Codi	101015			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Llengües Aplicades i Traducció i Grau en Filologia Hispànica	3	OPTATIVA	Presencial
	Grau en Filologia Hispànica	4	OPTATIVA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	3	3	
	Nombre de grups	1	1	
Coordinació	ACEBRON RUIZ, JULIAN			
Departament/s	FILOLOGIA I COMUNICACIÓ			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Docència híbrida o mixta: 1. HP: 60 h 2. HNP: 90 h repartides de la següent manera: - Treball amb acompanyament virtual síncron del/a professor/a: videoconferències per a classes magistrals, discussions, seminaris o tutories, resolució de dubtes... Les classes no presencials síncrones es faran dins dels horaris establerts al calendari. (10 h) - Treball autònom de l'/la estudiant sense acompanyament del/a professor/a: lectures de bibliografia o material docent, estudi, realització d'activitats encomanades pel/a professor/a. (80 h)			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Castellà (amb lectures ocasionals i pertinents en altres llengües).			
Distribució de crèdits	50% teòrics 50% pràctics			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
ACEBRON RUIZ, JULIAN	julian.acebron@udl.cat	6	Dij.-Div. 9:00-10:00 Despatx 3.43

Informació complementària de l'assignatura

L'assistència a classe requereix haver fet les lectures prescrites.

L'assignatura vol donar una visió de l'ecdotica i la crítica filològica des de les perspectives i les metodologies

1. Teòrica: la de l'anàlisi dels fenòmens de què és objecte la disciplina en la seva relació amb la *Literaturwissenschaft*.
2. Històrica: la de la revisió històrica dels grans moments, teories i corrents de la disciplina.
3. Comparatista: la de la comparació dels mètodes de la tes diferents tradicions: clàssica, romànica, italiana, francesa.
4. Pràctica: a través de l'anàlisi de textos concrets, des del punt de vista de la crítica de les variants o de la crítica genètica.

Objectius acadèmics de l'assignatura

L'estudiant ha d'haver adquirit un coneixement sòlid de les característiques de les diverses modalitats de creació literària en llengua espanyola, així com els enfocaments de les seves principals temes a través de la seva anàlisi formal i historicocultural. Ha de conèixer i ser capaç d'analitzar els corrents literaris i les principals obres de la literatura espanyola i hispanoamericana. Ha així mateix conèixer el procés d'edició textual des d'un punt de vista filològic.

L'assignatura vol oferir una visió general dels processos d'edició atenent les peculiaritats y exigències de la indústria editorial i molt especialment considerant el paper de la filologia, sobretot en el camp de l'edició literària. Amb aquest objectiu, el programa de l'assignatura combina sessions teòriques amb pràctiques i activitats individuals i en grup, dins i fora de l'aula, orientades a la realització d'un treball pràctic final en que es durà a terme l'edició d'un text literari.

Ens proposem:

1. Que els alumnes sàpiguin discernir els diferents tipus de plantejaments a l'hora d'editar un text donat.
2. Que es familiaritzin amb la bibliologia i l'editologia científica.
3. Que entenguin i valorin el paper de la filologia en el món editorial.
4. Que coneguin els pressupostos teòrics i pràctics dels corrents més importants de la crítica filològica de textos.
5. Que sàpiguin identificar diferents tipus d'edicions.
6. Que puguin interpretar un apartat crític.

Competències

Competències transversals:

CT1 Adquirir una adequada comprensió i expressió oral i escrita de l'atalà i de l'castellà.

CT3 Adquirir capacitat en l'ús de les noves tecnologies i de les tecnologies de la informació i la comunicació.

CT4 Adquirir coneixements bàsics d'emprenedoria i dels entorns professionals.

Competències bàsiques:

CB2 Saber aplicar els coneixements adquirits al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïxin les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins la seva àrea d'estudi.

CB4 Poder transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic (tant especialitzat com no especialitzat).

Competències generals:

CG3 Demostrar creativitat i iniciativa.

CG4 Planificar adequadament el treball individual i en equip i gestionar el temps.

Competències específiques:

CE21 Tenir coneixement i domini pràctic de retòrica, estilística i altres recursos associats a el procés de creació literària i a l'optimització dels objectius de la comunicació oral i escrita en llengua espanyola.

CE22 Saber analitzar, avaluar i corregir, gramatical i estilísticament, textos orals i escrits en llengua espanyola.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Temari

1. Presentació de l'assignatura. Objectius, continguts, metodologia i avaluació. Pressupostos propedèutics. Activitat dirigida: consulta de fons bibliogràfics i elecció d'un text per a editar-lo. (1a setmana)
2. Bibliologia. El desenvolupament d'artefactes per a la lectura (llibres). Activitat dirigida: lectura crítica i avaluació preliminar del text que es vol editar. (2a setmana)
3. Història dels suports de l'escriptura, de la impremta, del llibre i de l'edició. Activitat en grup: taller d'impressió tipogràfica. (3a setmana)
4. L'enquadernació. Parts del llibre. La pàgina de drets (o de crèdits). Activitat en grup: manipulació analítica de llibres. (4a setmana)
5. Conceptes fonamentals, terminologia especialitzada del llibre i de la indústria editorial. Activitat en grup: visita a una impremta. (5a setmana)
6. En què consisteix editar? De l'autor al lector. Copistes, impressors i llibreters. El paper de la filologia (*editor vs. publisher*). Activitat dirigida: treball de recerca preparatori per a l'edició del text (autoria, temes, fonts, context, públic lector). (6a setmana)
7. El negoci editorial: passat, present i futur. Èxit i fracàs editorial. La indústria editorial: editors, segells editorials, edicions i col·leccions; la gestió del negoci del llibre i la cadena d'edició. Activitat en grup: visita a una editorial. (7a setmana)
8. Editologia científica. Maquetació, composició i compaginació. Tipografia. Activitat dirigida: exercicis de maquetació. (8a setmana)
9. La correcció ortogràfica, la correcció ortotipogràfica i la correcció d'estil. Principis d'ortotipografia. Activitat dirigida: pràctiques de correcció. (9a setmana)
10. Tipologia de l'edició. Edició facsímil; edició paleogràfica; edició semipaleogràfica. Activitat dirigida: edició facsímil, paleogràfica i semipaleogràfica del text que es vol editar. (10a setmana)
11. Edició modernitzada; edició anotada o comentada; *editio variorum*; edició sinòptica; hiperedició. Activitat dirigida: edició anotada del text que es vol editar. (11a setmana)
12. Versió modernitzada i altres categories editorials. Activitat dirigida: proposta d'edicions potencials. (12a setmana)
13. Crítica textual (ecdotica). La transmissió de textos. Tipologia de l'error. Activitat dirigida: proposta d'edició definitiva. (13a setmana)
14. L'edició filològica o crítica. I. Fase compilatòria: compilació, cens, descripció, denominació i col·lació dels testimonis. II. Fase crítica (1: anàlisi): examen i filiació dels testimonis. Activitat dirigida: esborrany de l'edició. (14a setmana)
15. L'edició filològica o crítica. III. Fase crítica (2: síntesi): constitució del text i dels aparats. IV. Fase ecdotica: disposició del text i dels aparats. Activitat dirigida: primeres proves

impreses de l'edició. (15a setmana)

16. Lliurament d'un exemplar imprès i enquadrat de l'obra editada.

Eixos metodològics de l'assignatura

EIXOS METODOLÒGICS DE L'ASSIGNATURA (6 ECTS = 60 HP + 90 HNP)

Activitat	CODIFICACIÓ / descripció / tipologia TPD	O*	G*	HP*	HNP*
Classe magistral (M)	Vegeu temari de l'assignatura		1	30	
Seminaris (S)			1	5	
Pràctiques (P)	Lectures, consultes en fons bibliogràfics i documentals				20
Treballs (T)	Treballs individuals de ressenya i dissertació + Exposicions orals en aula		1	10	15
Tutories (Tut)	Consultes i resolució de dubtes, guia per a la realització de treballs i altres activitats			2	0
Altres (AA)	Visites guiades a editorials, biblioteques i arxius. Treball d'edició			5	35
Avaluació (AV)	Exercicis escrits individuals en aula			8	20
TOTAL				60	90

O: Objectiu. G: número de grups implicats en l'activitat. HP: hores presencials de l'alumne. HNP: hores no presencials de l'alumne.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

- Presentació de l'assignatura. Objectius, continguts, metodologia i avaluació. Pressupostos propedèutics. Activitat dirigida: consulta de fons bibliogràfics i elecció d'un text per a editar-lo. (1a setmana)
- Bibliologia. El desenvolupament d'artefactes per a la lectura (llibres). Activitat dirigida: lectura crítica i avaluació preliminar del text que es vol editar. (2a setmana)
- Història dels suports de l'escriptura, de la impremta, del llibre i de l'edició. Activitat en grup: taller d'impressió tipogràfica. (3a setmana)
- L'enquadernació. Parts del llibre. La pàgina de drets (o de crèdits). Activitat en grup: manipulació analítica de llibres. (4a setmana)
- Conceptes fonamentals, terminologia especialitzada del llibre i de la indústria editorial. Activitat en grup: visita a una impremta. (5a setmana)
- En què consisteix editar? De l'autor al lector. Copistes, impressors i llibreters. El paper de la filologia (*editor vs. publisher*). Activitat dirigida: treball de recerca preparatori per a l'edició del text (autoria, temes, fonts, context, públic lector). (6a setmana)
- El negoci editorial: passat, present i futur. Èxit i fracàs editorial. La indústria editorial: editors, segells editorials, edicions i col·leccions; la gestió del negoci del llibre i la cadena d'edició. Activitat en grup: visita a una editorial. (7a setmana)
- Editologia científica. Maquetació, composició i compaginació. Tipografia. Activitat dirigida: exercicis de maquetació. (8a setmana)
- La correcció ortogràfica, la correcció ortotipogràfica i la correcció d'estil. Principis d'ortotipografia. Activitat dirigida: pràctiques de correcció. (9a setmana)
- Tipologia de l'edició. Edició facsímil; edició paleogràfica; edició semipaleogràfica. Activitat dirigida: edició facsímil, paleogràfica i semipaleogràfica del text que es vol editar. (10a setmana)
- Edició modernitzada; edició anotada o comentada; *editio variorum*; edició sinòptica; hiperedició. Activitat dirigida: edició anotada del text que es vol editar. (11a setmana)
- Versió modernitzada i altres categories editorials. Activitat dirigida: proposta d'edicions potencials. (12a setmana)
- Crítica textual (ecdòtica). La transmissió de textos. Tipologia de l'error. Activitat dirigida: proposta d'edició definitiva. (13a setmana)
- L'edició filològica o crítica. I. Fase compilatòria: compilació, cens, descripció, denominació i col·lació dels testimonis. II. Fase crítica (1: anàlisi): examen i filiació dels testimonis. Activitat dirigida: esborrany de l'edició. (14a setmana)
- L'edició filològica o crítica. III. Fase crítica (2: síntesi): constitució del text i dels aparats. IV. Fase ecdòtica: disposició del text i dels aparats. Activitat dirigida: primeres proves impreses de l'edició. (15a setmana)
- Lliurament d'un exemplar imprès i enquadrat de l'obra editada.

Sistema d'avaluació

SISTEMA D'AVALUACIÓ

Mecanismes d'avaluació	Codificació / Descripció-criteris / Tipologia TPD	Observacions	O*	Activitat
Assistència i participació (As)	Assistència i participació activa en classe (comentaris, col·loquis, debats, etc.) havent realitzat les lectures prescrites.	Bloc I		
Taller d'avaluació (TA) (Examen)	Avaluació continuada mitjançant exercicis individuals en aula.	Bloc II		
Informe (In) / Treballs (T)	Treball d'edició.	Bloc III		
Altres (A)	Pràctiques individuals i en grup.	Bloc IV		
Altres (A)	Exposicions i presentacions. Assistència a conferències recomanades i seminaris. Ressenyes.	Bloc V		

TOTAL: 100

En cas de frau acadèmic o còpia espontània, s'aplicarà el que estableix la Normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters de la UdL.

L'estudiant o l'estudianta que es vulgui acollir a l'**avaluació alternativa*** haurà de presentar un contracte de treball o justificar, mitjançant un escrit dirigit a la degana, les raons que li impossibiliten fer l'avaluació continua en un termini de cinc (5) dies des del començament del quadrimestre. Per més informació, envieu un correu electrònic a lletres.secretariacentre@udl.cat o adreceu-vos a la Secretaria Acadèmica de la Facultat de Lletres.

*L'**avaluació alternativa** consistirà en un examen (oral i escrit) de recapitulació y síntesi sobre el contingut global de l'assignatura.

O: Objectiu. %: percentatge en la nota final.

Bibliografia i recursos d'informació

- Biblioteca Nacional de España. Hemeroteca Digital: www.bne.es
- Biblioteca Virtual de Andalucía: www.bibliotecavirtualdeandalucia.es
- Barceló i Cullerès, Joan & Xavier Vilallonga Cases: *La Cuca de Llum xarrupa claror*, ed. de Julián Acebrón Ruiz & Joan Ramon Veny-Mesquida, Càtedra Màrius Torres d'Estudis sobre Patrimoni Literari Català & Pagès editors, Lleida, 2021.
- Barceló i Cullerès, Joan: *Obres completes. Volum XXVIIIè*, ed. de Julián Acebrón Ruiz, Institut d'Estudis Ilerdencs & Càtedra Màrius Torres d'Estudis sobre Patrimoni Literari Català & Ajuntament de Menàrguens, Lleida, 2021.
- Blecua, Alberto: *Manual de crítica textual*, Castalia, Madrid, 1983.
- Blecua, Alberto: *Estudios de crítica textual*, Gredos, Madrid, 2012.
- Borràs Perelló, Luís: *El libro y la edición. De las tablillas sumerias a la tableta electrónica*, Trea, Gijón, 2015.
- Caramuel, Juan: *Syntagma de arte typographica*, ed. y trad. Andrés Escapa, Instituto del Libro y de la Lectura, Madrid, 2004 [1664¹].
- Casati, Roberto: *Elogio del papel. Contra el colonialismo digital [Contro il colonialisme digitale]*, trad. Jorge Paredes, Ariel, Barcelona, 2015 [2013¹].
- Chivelet, Mercedes: *Diccionario de edición*, Acento, Madrid, 2001.
- Chivelet, Mercedes: *Historia del libro*, Acento, Madrid, 2003.
- Dahl, Svend: *Historia del libro [Bogens Historie]*, trad. A. Adell, Alianza, Madrid, 1990 [1927¹].
- Espinàs, Josep Maria: *El meu ofici*, La Campana, Barcelona, 2008.
- *L'edició de textos: història i mètode*, coord. Víctor Martínez-Gil, UOC, Barcelona, 2001.
- Llanas Pont, Manuel: *Sis segles d'edició a Catalunya. Una síntesi històrica*, Eumo Editorial & Pagès Editors, Vic-Lleida, 2007.
- Luidl, Philipp: *Tipografía básica [Typografie]*, trad. A. E. Gil, Campgràfic, Valencia, 2004 [1996¹].
- Martínez, Vicent: *L'edició filològica de textos*, Universitat de València, Valencia, 1999.
- Martínez de Sousa, José: *Diccionario de bibliología y ciencias afines*, Fundación Germán Sánchez Ruipérez & Pirámide, Salamanca-Madrid, 1993 [1989¹].
- Martínez de Sousa, José: *Diccionario de ortografía técnica. Normas de metodología y presentación de trabajos científicos, bibliológicos y tipográficos*, Fundación Germán Sánchez Ruipérez & Pirámide, Salamanca-Madrid, 1987.
- Martínez de Sousa, José: *Antes de que se me olvide. Una aventura tipográfica y bibliológica personal e intransferible*, Trea, Gijón 2005.
- Morocho Gayo, Gaspar: *Estudios de crítica textual (1979-1986)*, Universidad de Murcia, Murcia, 2003.
- Pérez Priego, Miguel Ángel: *Introducción general a la edición del texto literario*, UNED, Madrid, 2001.
- Pérez Priego, Miguel Ángel: *Historia del libro y edición de textos*, UNED, Madrid, 2018.
- Pujol, Josep M. & Joan Solà: *Ortotipografía. Manual de l'autor, l'editor i el dissenyador gràfic*, Columna, Barcelona, 1995 [1995¹].
- Reynolds, Leighton D. & Nigel G. Wilson: *Copistas y filólogos. Las vías de transmisión de las literaturas latina y griega [Scribes and Scholars]*, trad. Manuel Sánchez Mariana, Gredos, Madrid, 2013 [1968¹].
- Ruiz García, Elisa: *Manual de codicología*, Fundación Germán Sánchez Ruipérez & Pirámide, Salamanca-Madrid, 1988.
- Sharpe, Leslie T. & Irene Gunther: *Manual de edición literaria y no literaria [Editing Fact and Fiction: A Concise Guide to Book Edition]*, trad. G. Ubaldini, FCE, Madrid, 2005 [1994¹].
- Tusquets, Esther: *Confesiones de una editora poco mentirosa*, RqueR, Barcelona, 2005.
- Unger, Gerard: *¿Qué ocurre mientras lees? Tipografía y legibilidad [Terwijl lees]*, trad. E.-M. Jansen, Campgràfic, Valencia, 2009 [2006¹].
- Unsel, Siegfried: *El autor y su editor [Der Autor und sein Verleger]*, trad. G. & A. Dietrich, Taurus, Madrid, 2005 [1982¹].